

När Stirlingmotorn kom till Sverige.

"Nu kommer den avgasfria motorn! Stirlingmotorn står klar för provkörning i Philips laboratorier i Eindhoven, Holland. Bakom projektet står Gunnar Svärd i AB Statsföretag.

- Det har ifrågasatts om inte Stirling-motorn är en felsatsning av Svärd, men efter att ha sett hur utvecklingen av motorn går framåt är jag övertygad om att Gunnar Svärd skall gratuleras, skriver Expressens Lennart Öjesten."

Ovanstående är ett utdrag ur Bil och Båt-Expressen, april 1970.

TV-utfrågning

Generaldirektören Gunnar Svärd var nytillträdd på sin post och skulle intervjuas av de två, på 1970 talet, välkända skjutjämsintervjuarna Åke Ortmark och Herbert Söderström. De båda journalisterna var kända att alltid vara väl pålästa och när de påstod att den avgas- och bullerfria stirlingmotor, som man börjat utveckla för tiotals miljoner kronor skulle vara helt värdelös från både militär och civil synpunkt enligt en hemlig utredning från FOA (Försvarets Forskningsanstalt), då blev Gunnar Svärd ställd. FOA hade inte presenterat någon utredning för honom, så han var helt ovetande.

Intervjun ledde till många tidningsrubriker de följande veckorna där både FOA-chefen Torsten Magnusson och United Stirlings VD Stig Carlqvist fick svara på många frågor om Stirlingmotorn. Enligt FOA-chefen ger den hemliga utredningen inget stöd för de båda journalisternas påståenden om att Stirlingmotorn skulle vara olämplig.

I en intervju i SkD försvarar Stig Carlqvist Stirlingmotorn och alla dess fördelar. "Ur miljösynpunkt är motorn mycket värdefull eftersom den är avgasfri och tystgående. Den går helt vibrationsfritt vilket ger en längre livstid både på motor och kaross".

Carlqvist säger vidare, "ännu dröjer det innan motorn kan produceras för biltillverkarna. Inte förrän på 1980-talet räknar man med att få produktionskostnaderna fullt konkurrenskraftiga med de konventionella motorerna. Och det kan bli lagom tid eftersom vissa uppgifter tyder på att petroleumtillgången i det närmaste är slut om 30 år".

Mina reflektioner på vad som sades 1970

Att nu 45 år senare läsa gamla tidningsartiklar är ganska roligt, man har ständigt ett leende på läpparna. Planerna var stora, men utvecklingsmässigt var det inte lika enkelt som man trodde, dessutom föresåg man inte att även andra motorer kom att vidareutvecklas och dessutom kan man konstatera, att produktionskostnaderna för Stirlingmotorn fortfarande ligger på höga nivåer, utan möjlighet till konkurrens med bilmotorn.

Att motorn skulle vara olämplig för militära ändamål kan man väl knappast säga idag, då det är just här man nått de största framgångarna. Och bränsletillgången, idag använder vi många gånger mer bränsle än vi gjorde 1970 och än så har det inte sinat, så frågan är om man kan sätta en tidsgräns, det blir ofta bara spekulation. När man ser tidsmässigt framåt, är 30 år mycket lång tid, speciellt när man är ung, men när man nu blickar tillbaka på äldre dar, så har man ett helt annat tidsperspektiv, åren har bara rusat iväg.

Carl-Göran Sjöstedt

På bilden syns de båda journalisterna samt USABs VD Stig Carlqvist och projektledaren Lars Örtegren. /Ur SDS 9 april 1970